

„Patru secole de operă”

(Costin Popa – 22 iulie 2014)



Este volumul cu care Opera Națională București își inaugurează propria editură, eveniment anunțat din timp, prin diverse canale. Era firesc ca debutul să fie făcut printr-o lucrare de sinteză, care să strângă în cele peste 500 de pagini istoria de 400 de ani a îndrăgitului gen. După cum, era firesc ca editura să se adreseze unei autorități în materie, profesorul, muzicologul și criticul Grigore Constantinescu, titular vreme de decenii al cursului specific la Universitatea Națională de Muzică din București. Și, tot așa, era natural ca volumul inaugural, semnal pentru toate cele care vor urma, să apară în condiții grafice cu totul deosebite, de lux, așa cum ne-a obișnuit prima scenă lirică națională prin programele de sală ale premierelor. Așadar, reușită deplină, cu o lucrare de referință, carte de învățătură, obiect de studiu fundamental și exemplar de bibliofil! Este numerotat 001, datat Iunie 2014 și poartă sigla noii edituri, derivată din blazonul deja binecunoscut al Operei Naționale București.

Precum un spectacol de operă, volumul are un Prolog, trei Părți („acte”) și un Epilog. Parcurgerea lui este precum trăirea unei serate speciale într-un teatru liric, sorbită cu nesaț și aplaudată la final. Și dacă Prologul este o introducere în istoria operei cu proiecții în timp pline de speranță, Epilogul constă în 30 de fișe ale unor teatre lirice, de la cele mai faimoase (Scala, Metropolitan, Opera de Stat din Viena, Opera Regală Covent Garden etc.) la cele mai puțin sau deloc cunoscute (Vladivostok), într-o selecție personală a autorului, departe de a se apropia de epuizarea subiectului. Sigur că Opera Națională București își găsește locul ei.

Între Prolog și Epilog, părțile tratează: I. Opera Barocă – Opera Clasică; II. Teatrul muzical în cuprinsul Romantismului. Școlile naționale romantice; III. Opera modernă și contemporană. Mari creatori în secolele XX-XXI. Nimic mai cuprinzător, împlinind subtitlul volumului „Istorie și stiluri. Personalități creatoare. Capodopere, repertorii”.

Narator de excepție, cu slovă lină și știință de surprindere a esențialului, Grigore Constantinescu îmbină elementele teoretice ale limbajului muzical – fără de care fenomenul Operă nu ar putea fi înțeles – cu evoluția istorică. Compozitorii importanți ai marilor epoci creatoare sunt prezenți, cu înfățișarea datelor biografice relevante, cu indicarea specificităților lor profesionale și încadrării în contextul general evolutiv. Pentru cele mai semnificative nume, autorul oferă listele operelor compuse, cu anii premierelor absolute și – pentru titlurile care au format repertoriile solide ale teatrelor lumii – subiectul, în formulă redusă dar suficientă pentru înțelegere și reținere. Lipsa descrierilor tramelor unor celebre „șlagăre” verdiene sau cunoscute opusuri straussiene nu este decât o invitație pentru consultarea „Splendorilor operei”, dicționar de teatru muzical pe care autorul l-a propus în ediții succesive, adăugite, revăzute și... pe cale de epuizare. Dar unele dintre aceste „șlagăre” sunt prezentate în noul volum prin mult mai multe esențe decât simplul subiect, prin analizele structural-muzicale și dramaturgice, prin interconectările filosofice.

Marile școli componistice, italiană, franceză, engleză, austro-germană, școlile naționale europene, creațiile nord-americane cu o unică privire spre Sud, la argentinianul Piazzolla, sunt consistent

tratate, iar o observare importantă merge către creația românească, de la romantism la modernism, de la Flechtenmacher și Porumbescu, trecând prin Enescu, Paul Constantinescu și Benteoiu, până la cel mai tânăr și valoros reprezentant al ei, Dan Dediu.

Între paginile celor „Patru secole de operă” nu lipsește menționarea interpreților referențiali în crearea de personaje memorabile.

Prin structură și fond, volumul îmbracă haina de „Enciclopedie a Operei universale”.

Inutil a vorbi despre spectrul adresării. Este atât de larg încât cartea va deveni cu rapiditate un best-seller. Se așteaptă doar lansarea, care va călăuzi drumul celor „Patru secole de operă” către mințile și inimile melomanilor.